



ת"פ 63172/11/20 - מדינת ישראל נגד אלירן ערן

בית המשפט המחוזי בבאר שבע
ת"פ 63172-11-20 מדינת ישראל נ' ערן

בפני בעניין:	כבוד השופט יואל עדן המאשימה	מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד יואב קישון - פמ"ד
נגד הנאשם:		אלירן ערן ע"י ב"כ עו"ד נורית שני ועו"ד ליאורה גלאובך

גזר דין

האישום

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן, בעבירות המפורטות בשלושת האישומים הראשונים - לקיחת שוחד עבירה לפי סעיף 290(א) לחוק העונשין (שלוש עבירות), ניסיון עסקה בסם מסוכן עבירה לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש), בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין (שתי עבירות), וניסיון להעברת חפצים אסורים מסוכנים לאסיר, עבירה לפי סעיף 52(ב)(1)(ג) לפקודת בתי הסוהר (נוסח חדש) בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין.

הודאת הנאשם, על פי הסדר הטיעון, הינה באישומים 1, 2, ו- 3 בלבד, הגם שכתב האישום המתוקן כולל גם אישום רביעי, והוסכם על הצדדים כי המאשימה מוותרת על הוכחת אישום זה כנגד הנאשם.

על פי כתב האישום המתוקן, בזמנים הרלבנטיים שירת הנאשם כסוהר בכלא אלה והיה לכן עובד ציבור.

על פי האישום הראשון - בתקופה שבין 18.12.18 ל- 15.2.19 ("התקופה") היה כלוא באגף בכלא בו שירת הנאשם כסוהר האסיר ג'בר אבו רקייק ("ג'בר").

במהלך התקופה במספר מקרים שאינו ידוע במדויק ובמועדים שאינם ידועים במדויק, פנה ג'בר לנאשם בכלא והציע לו להכניס עבורו לכלא סבוטקס תמורת תשלום כספי. הנאשם דחה תחילה את הצעותיו של ג'בר.

זמן מה לאחר מכן, במהלך התקופה, פנה ג'בר פעמים נוספות לנאשם וחזר על הצעתו, תוך שציין בין היתר כי ידוע לו היכן הנאשם מתגורר, היכן גן הילדים של בתו, ואיזה רכב הוא מחזיק ברשותו. ג'בר ביקש מהנאשם כי בסיום המשמרת



ימתין לו ליד ביתו אדם שיביא לנאשם דבר מה וכי הנאשם יביא לג'בר את הדבר מה אליו לכלא.

הנאשם נענה לפנייתו של ג'בר ובכך קשר עימו קשר לקבל ממנו שוחד תמורת הכנסת סבוטקס לכלא ומסירתם לג'בר.

באותו יום כאשר סיים הנאשם את עבודתו בכלא וחזר לביתו, המתין לו במכונית בחנייה בקרבת ביתו, אדם אחר שצורף על ידי ג'בר לקשר ושזהותו אינה ידועה לנאשם ולמאשימה.

במסגרת הקשר ולשם קידומו, ניגש אותו אדם לנאשם ומסר לו קופסת סיגריות ובה כדורים שהנאשם העריך שמספרם הוא 100 וסבר שהם כדורי סבוטקס ("הכדורים"), וסכום כסף בסך של 6,000 ₪.

הנאשם נטל את הכסף לעימו, ואת קופסת הסיגריות עם הכדורים הכניס לתיק איתו הוא מגיע לעבודה.

זמן מה לאחר מכן, במהלך התקופה, כאשר הגיע הנאשם לעבודתו בכלא, הוא נכנס לכלא עם תיקו ובו קופסת הסיגריות שבתוכה הכדורים.

בכלא הכניס הנאשם את הכדורים לגליל של נייר טואלט, ומסר את הגליל ובתוכו הכדורים לג'בר.

במעשיו הנ"ל, הנאשם לקח בהיותו עובד הציבור שוחד בעד פעולה הקשורה בתפקידו, וניסה שלא כדין לעשות עסקה בסם מסוכן.

על פי האישום השני - כשבוע לאחר האירועים נשוא האישום הראשון, פנה ג'אבר לנאשם פעם נוספת לכלא, וביקש ממנו להכניס לו דברים לכלא תמורת תשלום. הנאשם נענה לפנייתו של ג'בר ובכך קשר עימו לקבל ממנו שוחד תמורת הכנסת חפצים אסורים מסוכנים לכלא.

ג'בר אמר לנאשם כי כאשר יסיים את עבודתו בכלא ויחזור ליבתו, ימתין לו אדם מסוים בחניה וימסור לו דבר שאותו יביא אליו לכלא. כאשר הנאשם סיים את עבודתו בכלא וחזר לביתו, המתינו בחניה שבקרבת ביתו שני אנשים שג'בר צירף לקשר, אלמוני שזהותו אינה ידועה לנאשם ולמאשימה ("האלמוני"), ואדם נוסף בשם אמיר אחמד אבו עסא ("אמיר").

האלמוני יצא מהמכונית ומסר לנאשם שקית שבה היו להערכת הנאשם 50 כדורים העלולים לסכן חייו של אדם או בריאותו ("הכדורים") וסכום כסף בסך 4,000 ₪ זאת כאשר אמיר נשאר במכונית.

הנאשם השאיר את סכום הכסף הנ"ל ברשותו, וזמן מה לאחר מכן הביא עימו שקית הכדורים הנ"ל, הכניסה לכלא,



בכלא הכניסה לגליל נייר טואלט ומסר את הגליל ובו הכדורים לג'בר.

על פי האישום השלישי - במועד שאינו ידוע במדויק, לאחר 25.8.19 ולפני 3.10.19 ("התקופה") פנה בכלא אל הנאשם אמיר הנזכר לעיל, אשר לאחר האירועים נשוא האישום השני, נאסר ושהה כאסיר באגף בו שירת הנאשם.

אמיר שאל את הנאשם אם הוא זוכר אותו, הנאשם השיב בשלילה, ואמיר אמר לו כי הוא זה שהיה במכונית ליד ביתו של הנאשם, כאשר קיבל את הכדורים האמורים באישום השני כדי להכניסם לכלא לג'בר וכסף תמורת הכנסתם. אמיר אף נתן לנאשם פתק ובו מספר הטלפון של ג'בר כדי שישוחח עם ג'בר, שבינתיים שוחרר מהכלא.

אמיר ביקש מהנאשם כי יחדיר עבורו סבוטקס לכלא תמורת תשלום. הנאשם סירב תחילה, אולם לאחר פניות חוזרות ונשנות של אמיר, נענה לבקשתו, וקשר עימו קשר לקבל ממנו שוחד תמורת הכנסת סבוטקס לכלא ואספקתם לאמיר.

במהלך התקופה, כשחזר הנאשם מעבודתו לביתו, המתין לו בתוך מכונית אדם שזהותו אינה ידועה לנאשם ולמאשימה, אותו אדם מסר לנאשם שקית בה היו כדורים שהנאשם העריך כעשרות כדורים וסבר שהם כדורי סבוטקס, כמו כן נתן אותו אדם לנאשם 4,000 ₪.

הנאשם השאיר את הכסף אצלו, וכאשר חזר לעבודתו בכלא, הכניס את הכדורים לכיסו, נכנס איתם לכלא, ושם מסרם לאמיר.

2. הצדדים הגיעו להסדר טיעון אשר כאמור, במסגרתו הודה הנאשם בעובדות האישומים 1, 2 ו- 3 שבכתב האישום המתוקן והורשע בעבירות המפורטות באישומים אלה בלבד, והוסכם כי התביעה תוותר על הוכחת האישום הרביעי כנגד הנאשם.

על פי ההסדר אין הסכמות לעניין העונש והצדדים חופשיים בטיעוניהם.

הראיות לעונש

3. הנאשם נעדר עבר פלילי, ומטעם המאשימה לא הוגשו ראיות לעונש.

מטעם ההגנה הוגשו ראיות לעונש, שהן תעודות הצטיינות, ותעודות הערכה שהוענקו לנאשם במסגרת עבודתו (נ/1, נ/2).

תעודת הערכה נ/1 הינה מיום 1.6.17, ניתנה ע"י מפקד אוהלי קידר, ובה צויין כי הוא סוהר, סמל אגף, מקצועי, מקובל



על חבריו לקבוצה, ומשמש דוגמא אישית, ועל כך ראוי להערכה ושבח.

תעודת הערכה נ/2 הינה מיום 5.8.16, ניתנה ע"י מפקד מחוז דרום בשב"ס, ולפיה במהלך עבודתו כסמל באגף חש בהתנהגות מעוררת חשד של אחד העצורים, פעל באחריות והגברת מעקב על תנועות האסיר, והבדיקה העלתה כי האסיר תכנן פגיעה עצמית, ובזכותו מקצועיותו ונחישותו של הנאשם סוכל ניסיון זה.

טענות ב"כ המאשימה

4. לטענת ב"כ המאשימה, הערכים החברתיים אשר נפגעו הינם אמון הציבור ברשויות השלטון ומוסדותיו, טוהר המידות של עובדי הציבור, הגינות שלטונית ומינהל תקין.

בפסיקת בית המשפט העליון נקבע לא אחת כי דינם של מקבלי שוחד לרצות עונשי מאסר בפועל, ובגזירת הדין בעבירות אלו, יש להעדיף את האינטרס הציבורי על פני שיקולים אחרים, למעט בנסיבות יוצאות דופן המצדיקות סטייה מן הכלל.

ביחס לעבירות הסמים, נטען כי הערכים הנפגעים הם הצורך בשמירה על הציבור, בריאותו ובטחונו, מפני פגיעתם הקשה של הסמים המסוכנים בגוף ובנפש.

הפגיעה בערכים המוגנים בנסיבות ביצוע העבירות ע"י הנאשם הינה בדרגת חומרה גבוהה. מדובר במי ששירת כסוהר, אשר אמור היה במסגרת תפקידו להיות אמון על אכיפת החוק והמשמעת, להילחם בעצמו בתופעת ביצוע עבירות פליליות בין כותלי הכלא, ובכלל זה למנוע החדרת חפצים אסורים, ותחת זאת הנאשם מעל באמון שניתן בו, והכניס לכלא מספר רב של כדורים שהם כדורי סבוטקס או כדורים העלולים לסכן חייו של אדם או בריאותו, והעבירם לאסירים תמורת שוחד בסכום מצטבר של 14,000 ₪.

ב"כ המאשימה טען כי מתקיים מבחן "הקשר ההדוק" וניתן לראות בכל שלושת האישומים כאירוע אחד הכולל מספר מעשים, ועתר לקביעת מתחם עונש הולם הנע בין 30 ל - 54 חודשי מאסר, זאת לצד רכיבי ענישה נוספים שיכללו קנס משמעותי העולה על 14,000 ₪, ומאסר מותנה ממושך ומרתיע.

בתוך המתחם התבקש להעמיד את עונשו של הנאשם בחלק העליון של השליש התחתון, ולהטיל 36 חודשי מאסר.

לאור כך שבפני שירות המבחן אמר הנאשם כי פעל כפי שפעל בשל החשש לבני משפחתו, נטען ע"י ב"כ המאשימה כי הנאשם שימש כסוהר האמון על שמירת ואכיפת החוק, ומצופה היה כי ידווח לממונים עליו ולא יענה לפניות אלו, לא נטענה טענת הגנת כורח ואף לא קרבה לסייג זה, וסוהר שעיקר תפקידו לאכוף חוק גם כאשר נדרש לעמוד בסכנה או באיום, אינו יכול להסתתר מאחורי טענת חשש או פחד, וכי פעילותו העבריינית של הנאשם נמשכה לאורך תקופה ממושכת, ובמסגרתה לא חדל מלהכניס לכיסו אלפי שקלים, 14,000 ₪ במצטבר, ועוד נטען כי אין אינדיקציה לקיומן



של הנסיבות המפורטות בסעיף 40ט(א)(6) - (9) לחוק העונשין, ולפיכך, אין כל צורך לדון האם הן מפחיתות את חומרת מעשה העבירה ואת אשמו של הנאשם, והאם בית המשפט יתחשב בהן לקולא.

טענות ב"כ הנאשם

5. לטענת ב"כ הנאשם, יש לאמץ את המלצת שירות המבחן, ולהטיל על הנאשם מאסר אשר ירוצה בדרך של עבודות שירות, לצד צו מבחן לשנה, ועונשים נלווים.

נטען כי כתב האישום המתוקן מפרט את מסכת האיומים המרומזים, אך הברורים, אשר הופנו כלפי הנאשם מצד ג'בר, לאחר שהנאשם חזר וסירב לבקשתו של ג'בר להכניס עבורו חומרים לכלא, תחילה עמד הנאשם באופן עיקש בסירובו, אולם לאחר פניות חוזרות ונשנות, אשר לוו באותן אמירות, המפורטות בכתב האישום המתוקן, בדבר המידע שיש לג'בר אודות הנאשם ומשפחתו, הסכים הנאשם לבצע את המבוקש.

נאמר כי ההגנה אינה טוענת לתחולת הגנת הכורח, אולם לא ניתן להמעט בחשיבות ובהשפעה של אותן אמירות על הלחץ שהביא את הנאשם להסכים להצעתו של ג'בר, ומרגע שמעד לראשונה, הדרך חזרה היתה, מטבע הדברים, קשה עוד יותר.

נטען כי אנו הרבה פעמים לומדים את הלך הרוח והמצוקות בהם היה נתון הנאשם, גם מכלי נוסף שהוא תסקירי שירות המבחן. לא מדובר על עובדות, מדובר על הסבר הנאשם מדוע פעל ובחר לפעול.

נטען כי מהתסקיר עולה שהנאשם ביצע את המעשים המפורטים בכתב האישום המתוקן, בשל החשש וחוסר תחושת המוגנות, על חייו וחיי משפחתו, נוכח האמירות של ג'בר, לצד תחושות התסכול של הנאשם מההחלטה להעבירו מכלא אוהלי קידר שם ביצע תפקיד בכיר יחסית, לכלא אלה, שם שובץ בתפקיד זוט.

נטען כי אין פרשנות אחרת, אחרת לא היה ערך לסעיף 4 לאישום הראשון, אשר בו צוינו האמירות והפניות של ג'בר לנאשם, לרבות האמירות כי ידוע לג'בר היכן הנאשם מתגורר והיכן גן הילדים של בתו.

ביחס לאישום השלישי, נטען כי הסמים לא נתפסו, אותו תחליף סבוטקס לא נתפס, הכל מבוסס על הערכות של הנאשם, גם מבחינת הכמויות, וגם מבחינת מה שהוא חושב שזה היה, אין לנו וודאות, ולכן כתב האישום מנוסח בכמויות שהנאשם העריך, או סבר שהם מסוים.

נטען לשיתוף פעולה מלא של הנאשם עם רשויות אכיפת החוק, מרגע שנתפס הוא מסר את מלוא המידע, שיתף פעולה כמיטב יכולתו ולמרות החשש לביטחונו שלו ושל משפחתו, גם היום הוא צפוי להיות העד המרכזי נגד אותם נותני השוחד המנהלים את משפטם.



נטען כי הנאשם יליד 1985, נשוי ואב לילדה כבת 7, הוא נעדר עבר פלילי, גדל בצל אב מכור לאלכוהול אשר לרוב נעדר מהבית, וכאשר נכח היה אלים כלפי בני המשפחה ואף ריצה עונשי מאסר בגין עבירות אלימות, וחרף הקשיים סיים 12 שנות לימוד, גוייס למג"ב, שירות שירות צבאי מלא, מחציתו כלוחם ומחציתו בתפקיד עורפי, ולאחר מכן השתלב בעבודה וסייע כלכלית למשפחתו, עבד בתחום האבטחה, והתמיד בניסיונותיו להתקבל לשב"ס, דבר שעלה בידו, כך שהתגייס בשנת 2014, עבד במשך 6 שנים כסוהר, וביצע את תפקידו בצורה טובה מאוד.

בשל האירועים נשוא כתב האישום פוטר הנאשם מעבודתו בשב"ס, ותקופת הקורונה הקשתה מאוד על מציאת משרה חלופית, כיום עובד במפעל באופקים, ומעורבותו בעבירות נשוא כתב האישום היוותה טלטלה כלכלית ורגשית למשפחתו.

נטען כי הנאשם תיאר תחושות בושה בפני שירות המבחן, חרטה כנה, והבנה של חומרת מעשיו והשלכות הפגיעה בו, במשפחתו, ובמערכת בה עבד.

נטען להתרשמות קצינת המבחן על כי ענישה אשר תכלול מאסר מאחורי סורג ובריוח תגבה מהנאשם מחיר אישי ורגשי גבוה ביותר, בפרט לאחר ששימש כסוהר, וכעת נמצא מעברו השני של המתנס, ולפיכך המליץ שירות המבחן על מאסר בדרך של עבודות שירות לצד מו מבחן.

לטענת ההגנה, מתחם העונש ההולם נע בין 9 ל - 18 חודשי מאסר, ועניינו של הנאשם מצוי בתחתית המתחם כפי שאף הומלץ ע"י שירות המבחן, ונוכח האמור התבקש בית המשפט להטיל 9 חודשים מאסר אשר יכול וירוצו בעבודות שירות, לצד עונשים נלווים וצו מבחן לשנה.

הנאשם, אמר כי הוא מבין את הטעות ואת ההשלכות, הוא רוצה להשתקם ולהמשיך הלאה בחייו, הדרך הזו אינה דפוס חייו, הוא הפסיד הרבה בשנתיים האחרונות, עבודה וחברים, עובד קשה, יעשה הכל כדי לשקם את חייו ולחזור לתלם, ולמצב הזה לא יחזור יותר.

הערכים המוגנים ומתחם העונש ההולם

6. בביצוע העבירות ובאופן ביצוען פגע הנאשם בערכים המוגנים הבאים: בעבירות השוחד - טוהר המידות של פקידי ציבור אשר נועד להבטיח פעולת מי שמופקדים בידיו כוחות וסמכויות, לפעול ביושר ובהגינות, פעילותו התקינה של המנהל הציבורי, הגינות שלטונית, ואמון הציבור ברשויות הציבוריות ובעובדיהן. בעבירת הניסיון לעסקה בסם מסוכן - שמירה על הסדר החברתי, שלום הציבור, שלטון החוק, והצורך למנוע השלכות פליליות וחברתיות כפועל יוצא מעבירות הסמים. בעבירת ניסיון להעברת חפצים אסורים מסוכנים לאסיר - שלטון החוק, שמירה על התפקוד התקין של מתקני הכליאה, ודאגה לבריאותם וביטחונם של האסירים.

לעניין הערכים שנפגעים בעבירת השוחד, נקבע כי:



"עבירות השוחד הן חלק משורה של עבירות הקבועות בחוק העונשין, שנועדו להנהיג נורמות התנהגות ראויות בקרב עובדי ציבור ולמנוע גילויי שחיתות מצידם. בפסיקתנו הוכרו שלושה ערכים עיקריים שעליהם נועדו האיסורים הפלייט על מתן שוחד ולקחתו להגן: טוהר המידות של פקידי הציבור, שנועד להבטיח כי האנשים שבידם מופקדים כוחות וסמכויות לפעול בשם הרשות ושחבים חובת נאמנות לציבור יפעלו ביושר ובהגינות; פעילות התקינה של המינהל, שעלולה להשתבש אם עובדי ציבור שנתון להם שיקול דעת ישקלו שיקולים זרים בשל שוחד שניתן להם; ואמון הציבור במערכת השלטונית, שהוא חיוני לקיום חיים דמוקרטיים תקינים ושעלול להיפגע אם השירות הציבורי יתפס בעיני הציבור כמושחת וכמי שעובדיו נוהגים לקבל שוחד." דנ"פ 10987/07, 24/08 מ"י נ' ברק כהן (ועתירה שכנגד) (2.3.2009).

רבות נפסק בדבר חומרת עבירת השוחד והענישה החמורה הראויה במסגרתה.

לעניין זה ר' ע"פ 3927/16 מ"י נ' בר זיו (23.2.2017): "החומרה היתרה שבעבירת לקיחת שוחד על ידי עובדי ציבור היא מן המפורסמות. רבות מאוד כבר נכתב על סכנתה המרובה של תופעת השוחד במערכת השלטון והשחתת המידות ולפגיעה בחוסנה ובציביונה של החברה". (סעיף 9 לפסק הדין). עוד ר' ע"פ 419/92 מ"י נ' חיים כהן (וערעור שכנגד), פד"י מז(3) (4.8.1993) בעמ' 821, וכן ר' ע"פ 6564/04 סטויה נ' מ"י (18.10.2004), ור' ע"פ 10735/04 יצחק בולדמן נ' מ"י (20.2.2006).

7. אין מחלוקת בין הצדדים כי יש לראות בשלושת האישומים כאירוע אחד לצורך קביעת מתחם העונש ההולם. אכן, בחינת שלושת האישומים על הנסיבות המפורטות בהם מביאה למסקנה כי מתקיים מבחן "הקשר ההדוק" בהתאם לאמור בע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מ"י (29.10.2014). שלושת האישומים כוללים מעשים דומים ומהווים מסכת אחת נמשכת, הערכים הנפגעים באישומים השונים דומים, וככלל מדובר במעשים אשר קיים ביניהם קשר הדוק.

לפיכך, ייקבע מתחם עונש הולם אחד לכל שלושת האישומים, אך בקביעתו תובא העובדה שמדובר בשלושה אישומים הכוללים עבירות נפרדות.

8. לאור הנסיבות המפורטות בכתב האישום המתוקן, ביחס לאישומים אשר הופנו כלפי הנאשם, אשר סירב בתחילה, כמה פעמים להצעות שהוצעו לו, והואיל ונסיבות אלו רלוונטיות לקביעת מתחם העונש ההולם, להלן תחילה התייחסות לאופן קביעת המתחם.

קביעת מתחם העונש ההולם נעשית בעיקר תוך התייחסות לנסיבות המסוימות של ביצוע עבירה ואינה קשורה אך בעבירה כפי נוסחה ועונשה בחוק, אלא, ובעיקר, בנסיבות בהן בוצעה, תוצאותיה, ומידת חומרתה. ר' לענין זה ע"פ 1323/13 רך חסן ואח' נ' מ"י (5.6.2013) בו נפסק:

"מתחם העונש ההולם הוא אמת-מידה נורמטיבית, המשקללת את הערך החברתי שנפגע כתוצאה מן העבירה, מדיניות הענישה הנהוגה ביחס לעבירה זו ונסיבות ביצועה, לרבות מידת אשמו של הנאשם. בשלב זה איננו מתחשבים בנסיבותיו האישיות של הנאשם, היינו נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (ראו סעיף 40א), דוגמת נסיבות חייו של הנאשם, הפגיעה שתיגרם לו ולמשפחתו כתוצאה מהעונש, מאמציו לחזור למוטב ועברו הפלילי או היעדרו. אולם אין בכך כדי לגרוע מהצביון האינדיבידואלי שהעניק המחוקק לשלב עיצוב המתחם, אשר בא לידי ביטוי בהוראה להתחשב בסוג העבירה בנסיבות המסוימות שבהן היא בוצעה (למשל: קיומו של



תכנון מוקדם, נזק בכוח ובפועל, מידת אכזריות כלפי הקורבן וכו'), ותוך התייחסות למידת האשם של הנאשם המסוים שלפנינו (למשל: הסיבות שהובילוהו לבצע את העבירה, חלקו היחסי בביצועה, יכולתו להימנע מהמעשה, מצוקתו הנפשית עקב התעללות מצד קורבן העבירה וכו')."

קביעת מתחם העונש ההולם הינה בעלת צביון אינדיבידואלי הבא לידי ביטוי בנסיבות ביצוע העבירה, וכפועל יוצא מכך המתחם הנקבע קשור באופן ישיר לעובדות המוסכמות המפורטות בכתב אישום מתוקן עליו הסכימו הצדדים.

ר' לעניין זה ע"פ 8641/12 מוחמד סעד נ' מ"י (5.8.2013):

"כלומר, יש להתחשב לא רק בסוג העבירה שבוצעה, אלא גם בנסיבות שבהן בוצעה ובמידת אשמו של הנאשם בביצועה. על כן, אין זה מן הנמנע כלל, שלאותה עבירה יהיו כמה מתחמי ענישה שונים הנגזרים מן הנסיבות הספציפיות שבהן נעברה".

עוד ר' ע"פ 1127/13 עמאואל גברזגיי נ' מ"י (15.1.2014):

"כפי שיובהר. חברתי, השופטת ע' ארבל, עמדה בפרשה אחרת על דקות זו, וקבעה, כי בעת קביעת מתחם הענישה לא ניתן להסתמך אך ורק על הענישה הנוהגת, ולקבוע "מתחם כללי", שכן גם בכך, לא תוגשם תכלית התיקון לחוק, המבקשת לעמוד על הנסיבות הספציפיות של כל מעשה עבירה, טרם קביעת המתחם. חברתי הטעימה בעניין זה כי גודלו של מתחם הענישה ייקבע ממקרה למקרה, בהתאם לנסיבות מעשה העבירה ולשונוותן".

עקרון הענישה האינדיבידואלית אשר מקבל ביטוי גם במסגרת תיקון 113 מחייב כי בקביעת המתחם יינתן משקל מרכזי לנסיבות המסוימות של ביצוע העבירות. עקרון הענישה האינדיבידואלי בהקשר זה משמעותו לעיתים החמרה במתחם, ולעיתים הקלה בקביעת המתחם. הכל בהתאם לנסיבות המסוימות של כל מקרה.

מצאתי לנכון להרחיב בעניין זה, הואיל וכתב האישום המתוקן מציין עובדות מוסכמות אשר צריכות לבוא לידי ביטוי בקביעת המתחם לאור הוראת סעיף 40ט(א)(5) לחוק העונשין, בו נקבע:

"בקביעת מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם כאמור בסעיף 40ג(א), יתחשב בית המשפט בהתקיימותן של נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, המפורטות להלן, ובמידה שבה התקיימו, ככל שסבר שהן משפיעות על חומרת מעשה העבירה ועל אשמו של הנאשם:

(5) הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה".

ייאמר כבר עתה כי אלמלא העובדות המוסכמות בכתב האישום המתוקן, אשר מתייחסות לשאלה מה הסיבות אשר הביאו את הנאשם לבצע את העבירה, היה על מתחם העונש ההולם שייקבע להלן, להיות גבוה באופן משמעותי. ואולם, לאור העובדות המוסכמות, בפרט ביחס לאיומים אשר הופנו כלפי הנאשם, סבורני, כי לא ניתן שלא לתת לכך משקל בקביעת המתחם.

9. באישום הראשון מצוין בסעיף 2 כי במספר מקרים ובמועדים שאינם ידועים, פנה ג'בר אל הנאשם בכלא והציע



לו להכניס עבורו לכלא סבוטקס תמורת תשלום כספי. בסעיף 3 לכתב האישום המתוקן נכתב כי הנאשם דחה תחילה את הצעותיו של ג'בר.

אנו רואים כי לא רק שהנאשם איננו היוזם של המעשים שבוצעו לאחר מכן, אלא שאף הוא דחה את ההצעות של אותו ג'בר.

סעיף 4 לכתב האישום המתוקן, מתאר איום אשר ג'בר מאיים על הנאשם, כמה פעמים נוספות, ואיום זה איננו אך איום על הנאשם עצמו, אלא במסגרת האיום מציין ג'בר כי ידוע לו היכן הנאשם מתגורר, היכן גן הילדים של בתו, ואיזה רכב הנאשם מחזיק ברשותו.

רק לאחר שג'בר פנה כאמור פעמים נוספות לנאשם וחזר על הצעתו תוך שהוא מציין את העובדות האמורות המהוות איום, נענה הנאשם לפנייתו של ג'בר.

אין מדובר באיום אחד בודד. כתב האישום המתוקן מציין כי ג'בר פנה "**פעמים נוספות**" לנאשם וחזר על הצעתו, תוך שציין את הדברים האמורים - האיומים על הנאשם וכלפי בתו.

לא יכול להיות חולק שדברים אלו מהווים איום, ואף איום של ממש.

מלוח הזמנים והשתלשלות העניינים המפורטת בכתב האישום, עולה כי היענות הנאשם לפניה של ג'בר באה רק לאחר שמספר פעמים משמיע ג'בר את האיום כלפיו.

מדובר בעובדות מוסכמות, אשר נכתבו בכתב האישום המתוקן, ואין להתעלם מהן.

עולה מעובדות אלו כי מספר פעמים פונה ג'בר אל הנאשם, מציע לו כי יכניס עבורו סבוטקס תמורת תשלום כספי, והנאשם מספר פעמים מסרב לכך. הנאשם עמד בסירוב עד אשר ג'בר החל לחזור על הצעתו, בצרוף איומים על הנאשם ועל בתו.

הדברים האמורים מפורטים באישום הראשון. האישום השני עניינו מעשה שבוצע כשבוע לאחר האירועים נשוא האישום הראשון, ובאישום השלישי מדובר במעשים שנעשו כחצי שנה לאחר מכן.

באישום השלישי, בחלוף כחצי שנה מהאישומים הראשון והשני, שוב בתחילה מסרב הנאשם לבקשה אשר הפעם באה מצד אמיר, אשר על פי האישום השני, קשר את הקשר עם ג'בר.

סעיף 5 לאישום השלישי בכתב האישום המתוקן, מציין כי תחילה סירב הנאשם לבקשה של אמיר להחדיר עבורו סבוטקס לכלא תמורת תשלום, אולם לאחר "**פניות חוזרות ונשנות**" נענה לבקשתו.

שוב רואים אנו כי לא רק שהנאשם איננו היוזם, אלא שהוא בתחילה מסרב.

באישום השלישי לא מציין כי הנאשם איווים, אולם לא ניתן להתעלם מכך שמדובר בפניה של מי שקשר קשר באישום השני עם ג'בר, היה חלק מהשתלשלות העניינים באישום השני, ומובן כי אותו איום אשר היה חלק מהנסיבות במסגרתן פעל הנאשם, עודנו מרחף על המעשים, גם באישום השלישי.



אין מחלוקת כי אין מדובר בקרבה לסייג לאחריות פלילית. ואולם, העובדה שאין מדובר בקרבה לסייג, אינה שוללת את החובה להביא במסגרת הנסיבות הרלבנטיות לקביעת המתחם את הסיבות שהביאו נאשם לבצע את העבירה. כך, נסיבות של קרבה לסייג לאחריות פלילית הינן בס"ק (9), והסיבות שהביאו נאשם לביצוע עבירה הינן בס"ק (5), ובנפרד.

לצדדים ניתנה האפשרות להרחיב טיעוניהם ביחס לנסיבות ביצוע העבירות הרלבנטיות לקביעת המתחם, בפרט לאור סעיף 4 לכתב האישום המתוקן, והוראת סעיף 40ט(א)(5) לחוק העונשין.

ב"כ המאשימה טען כי האמור בסעיף 4 לכתב האישום המתוקן, אינו משפיע על חומרת מעשה העבירה ואשמו של הנאשם, באופן שיש בו כדי להפחית מחומרת המעשה ומידת אשמו של הנאשם.

סבורני, כי טיעון זה אינו מתיישב עם ההוראה המפורשת של סעיף 40ט(א) ועם ס"ק (5).

סעיף 40ט(א) מביא שורת נסיבות אשר יכול ויהיה בהן כדי להשפיע הן על "**חומרת מעשה העבירה**", והן על "**אשמו של הנאשם**". כך על פי לשון החוק.

משכך, אם קיימת סיבה מסוימת אשר הביאה נאשם לבצע עבירה, לא ניתן להתעלם ממנה, ויש לבחון האם היא משפיעה על החומרה ועל האשם. איום על נאשם בדבר פגיעה בו, בבתו אשר בגן ילדים, וברכשו, הינו איום אשר לא ניתן להתעלם ממנו, הוא נכנס לגדר הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, והחוק מחייב לבחון את ההשפעה שלהן על חומרת המעשה ועל האשם של הנאשם.

ניסוח כתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון, הינו תוצאת משא ומתן ודין ודברים בין הצדדים. משנוסח כתב אישום מתוקן, אשר נאשם מודה בעובדותיו, הרי שכל העובדות המפורטות במסגרת כתב אישום מתוקן זה, צריכות להתייחסות, וכל העובדות הללו מוסכמות על הצדדים.

ככל שסברו ב"כ המאשימה כי עובדות מסוימות, העובדות המפורטות את האיומים אשר איים ג'בר על הנאשם, אינן משפיעות ואינן רלבנטיות, הרי שיכולים היו לעמוד על כך שעובדות אלו לא יבואו בגדר העובדות המוסכמות הכלולות בכתב האישום המתוקן, ואילו לא היו הצדדים יכולים להגיע להסכמה בעניין זה, הרי שרשאים היו ב"כ המאשימה לעמוד על שמיעת ראיות.

ההסכמה על העובדות מחייבת את שני הצדדים, הן את התביעה והן את ההגנה, הן ביחס לעובדות אשר עולה מהן חומרת מעשה וחומרת אשם של נאשם, והן ביחס לעובדות אשר עולה מהן מידה פחותה של חומרה ומידה פחותה של אשם.

10. ב"כ המאשימה טען כי בעובדות כתב האישום המתוקן לא נאמר שהנאשם עשה זאת מתוך פחד, אך הוסיף: **"אני ער שהתיאור מרמז על אפשרות של פחד, אני לא רוצה להסתיר דברים הנאשם גם אמר שהוא פחד"**.

דברים אלו של ב"כ המאשימה ממחישים לטעמי את הצורך ליתן את המשקל הראוי לאיום אשר איום הנאשם, מספר פעמים, לפני שנעתר להצעה שבאה מצד המאיים.

זאת ועוד, ככל שעובדות כתב האישום צריכות לפרשנות, הרי שאינני סבור כי יש להחזיק דווקא את הפרשנות השוללת נסיבה אשר יכולה להפחית במידה מסוימת ממידת חומרת האשם של הנאשם.



ב"כ המאשימה עצמו מאשר כי כתב האישום "**מרמז**" על אפשרות של פחד. סבורני, כי אין מדובר ברמז אלא באיום ברור, ויש לומר אף בוטה, שג'בר מאיים על הנאשם.

לו צריכים היו לבחון את הנסיבות המפורטות בסעיף 4 לכתב האישום המתוקן, במובן של התקיימות יסודות עבירת האיומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, סבורני כי לא היה חולק על כי ניתן לראות דברים אלו כמקימים באופן ברור את יסודות עבירת האיומים.

יש להתייחס לא רק לעצם העובדה שמדובר באיום, אלא יש לבחון את טיבו ומהותו, על מנת לתת לו המשקל הראוי, כשבוחנים אנו את הדברים במסגרת הנורמטיבית של סעיף 40ט(א)(5) לחוק העונשין, ומבקשים לבחון את חומרת המעשה ואשמו של נאשם.

במקרה זה מדובר בשלושה עניינים המפורטים באיום אשר ג'בר חזר עליו כמה פעמים. האחד - ידוע לג'בר היכן הנאשם מתגורר, השני - ידוע לג'בר היכן גן הילדים של בתו של הנאשם, והשלישי - ידוע לג'בר איזה רכב הנאשם מחזיק ברשותו. יש לראות בדברים אלו איום מוחשי, הן כנגד הנאשם עצמו, והן איום אשר משמעותו סכנה לבתו של הנאשם, אשר הינה בגן ילדים.

אם לא די בכך, הרי שג'בר שלח אדם אשר המתין במכונית בחניה בקרבת ביתו של הנאשם, ומכאן שהדברים ביחס לידיעה של ג'בר אינן דברים בעלמא, אלא עולה מכתב האישום כי הוא ידע היטב את הפרטים שאמר שהוא יודע.

ב"כ המאשימה טען כי הטענה שהפעולה בוצעה מתוך פחד היא סוג של הגנת כורח, אין טענה לקרבה לסייג, לא מתקיים הסייג, והוסיף כי סעיף 34ט לחוק העונשין, העוסק בהגנת הכורח, קובע שהגנות אלו של הכורח אינן חלות על מי שמוטלת עליו חובה על פי דין, או מכוח תפקידו לעמוד בסכנה או באיום. נטען כי כאשר מדובר בסוהר שתפקידו לשמור על אסירים, הוא אינו יכול לומר שהוא מפחד.

ניתן היה לקבל טענה זו של ב"כ המאשימה, לו מדובר היה בטענות מכוח הגנות הצורך והכורח. הוראת סעיף 34ט מתייחסת להוראות סעיפים 34א ו-יב, הגנות הצורך והכורח, ולאילו בלבד. מכאן, ככל שהיה הנאשם טוען להגנת הצורך או להגנת הכורח, הרי שהיתה טענת ב"כ המאשימה רלבנטית, ומכוח סעיף 34ט, היה מקום לדחות את טענות הנאשם בדבר צורך או כורח.

ואולם, חוק העונשין, לצד הוראת סעיף 34ט מתייחסת אך להגנות הצורך והכורח, קבע הוראות נפרדות בסעיף 40ט(א), הוראות אשר עניינן חומרת מעשה העבירה ואשמו של נאשם.

איננו מצויים בהתייחסות לקרבה לסייג לפי ס"ק (9). מצויים אנו בגדרי סעיף 40ט(א)(5) לחוק העונשין. הוראת סעיף זה עצמאית, ומחייבת לבחון את הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה, והאם יש בהן כדי להביא להשפעה על חומרת מעשה העבירה ואשמו של הנאשם.

מכאן, שהוראת סעיף 34ט אינה שוללת את הוראת סעיף 40ט(א)(5) לחוק העונשין, שתי הוראות חוק אלו דרות זו לצד זו, וכל אחת מהן עניינה שונה מהאחרת.

בע"פ 9598/16 **קטיש נ' מ"י** (13.7.2017) הועלתה טענה ביחס לקרבה לסייג, והטענה נדחתה. ענייננו בטענה שונה, ובנסיבות שונות. שם מדובר היה באיום שייגרמו "**מצבים לא נעימים**" (סעיף 1 לפסק הדין). בענייננו, מדובר בסדרת



איומים שונים וחומרים כמה מונים, כמפורט לעיל.

בע"פ 4364/15 **עורקבי נ' מ"י** (8.11.2015) מציין בית המשפט העליון, בהתייחס לנסיבות ביצוע העבירה (בסעיף 12 לפסק הדין), כי בית המשפט המחוזי בחן את העובדה שהמערער איום, כנסיבה שעמדה לקולא למערער בקביעת המתחם: **"כמו כן, לא מצאנו ממש בטענתו של המערער כי בית המשפט המחוזי לא שקל את הסיבות שהביאו את המערער לבצע את העבירה בקביעת מתחם העונש. בית המשפט המחוזי עמד במפורש על כלל הנסיבות אותן מאזכר המערער בטיעונו: המניע של המערער למעשה, אשר שורשיו באיום של המתלונן עליו כי ינתק את הקשר עם אילנית; על כך שמקור המפגש הוא בהתנהגותו של המתלונן, וכי הוא זה אשר יזם את המפגש; ועל כך שבמועד האירוע אחז המתלונן בחפץ חד וכי המערער איום מכך. נסיבות אלה עמדו למערער לקולה בקביעת מתחם העונש, כפי שעולה בבירור מגזר דינו של בית המשפט המחוזי"**.

מהאמור עולה, כי איום אשר מאיים המבצע הינו רלבנטי, ויש לבחון אותו במסגרת בחינת נסיבות ביצוע העבירה, כאשר נקבע מתחם העונש ההולם.

אין בבחינת האיום כדי לשלול את העובדה שתפקידו של הנאשם הינו כזה אשר מחייבו לנקוט בצעדים אחרים כאשר הוא מאיים. אך מנגד, אין בתפקידו של הנאשם, כדי לשלול לחלוטין את הבחינה של מידת אשמו על פי סעיף 40ט(א)(5) לחוק העונשין.

העובדה שסעיף 34ט שולל הגנות צורך וכורח כאשר מוטלת על אדם חובה על פי דין או מכוח תפקידו לעמוד בסכנה או באיום, אינה שוללת הבאת האיום במסגרת הנסיבות של ביצוע העבירה, הנבחנות על פי סעיף 40ט(א)(5) לחוק העונשין.

תפקידו של הנאשם היה תפקיד של סוהר בבית סוהר. הנאשם יכול היה לפעול לסיכול האיום, והיתה לו אפשרות לנקוט בדרך חלופית. עובדה זו על כי היתה אפשרות לסכל את האיום, הינה עובדה אשר גם היא רלבנטית לבחינת מידת האשם על פי סעיף 40ט(א)(5), במובן זה שככל שהיתה אפשרות לסכל את האיום, הרי שהמשקל אשר יינתן במסגרת סעיף 40ט(א)(5), לאיום כסיבה שהביאה נאשם לבצע עבירה, יהיה קטן יותר.

מכל האמור, המסקנה הינה כי סעיף 40ט(א)(5) הינו הוראת חוק עצמאית, אשר אין לשלול את תחולתה בעניינו של הנאשם. הנאשם איום מספר פעמים. מנגד, איומים אלו לא היו כאלו אשר לא נתנו לנאשם שהות ואפשרות לסיכולם לפני שביצע את אשר ביצע.

מכאן, שיש לתת משקל לאיום, טיבו ומשכו, ומסקנתי היא שהאיום משפיע לקולא על מידת אשמו של הנאשם, אך מנגד, אין מדובר בהשפעה מכרעת, ואין מדובר בהשפעה אשר תוצאתה מתחם אשר לא יכלול ענישה מוחשית.

בחינת ההשפעה על אשמו של הנאשם תיעשה תוך איזון בין האיומים, ריבויים ומהותם מזה, ואפשרות הנאשם לנקוט בדרך חלופית, מזה. כל אלו גם על רקע תפקידו של הנאשם.

ינתן משקל לאיום, אך באופן מידתי המביא את מכלול השיקולים האמורים במסגרתו.

11. להלן התייחסות לענישה אשר הוטלה בעבירות דומות, ומובן כי יש לאבחן את הפסיקה בהתאם לנסיבות מסוימות של כל מקרה.



בפסיקה להלן, לא נזכרים איומים כפי האיומים אשר איום הנאשם, וכאמור, לאיומים אלו יינתן משקל בקביעת אשמו של הנאשם, וכפועל יוצא מכך, קביעת מתחם העונש ההולם, אך המשקל יהיה מידתי ותוך איזון אל מול העובדה שהאיום לא היה מידתי, ולנאשם היתה האפשרות לסכלו, בפרט על רקע תפקידו.

ע"פ 3927/16 מ"י נ' בר זיו (23.2.2017) (ערעור על גזר דין של מותב זה). המשיב אשר היה סוהר, הורשע על פי הודאתו בביצוע שלוש עבירות של קבלת שוחד ע"י עובד ציבור, שלוש עבירות של מרמה והפרת אמונים, ושלוש עבירות של קשירת קשר לפשע, ועבירה של הכנסת ציוד קצה רט"ן לבית הסוהר.

מדובר היה בשלושה אישומים אשר התייחסו לשמונה מקרים בתקופה של שנתיים והחפצים שהוברחו יועדו לשלושה אסירים שונים. נקבע מתחם עונש הולם בין 9 ל - 18 חודשי מאסר בפועל, והוחלט בגזר הדין על ירידה אל מתחת למתחם העונש ההולם, והוטלו 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, קנס וצו מבחן.

בערעור התייחסות לחומרה היתרה שבעבירת לקיחת שוחד ע"י עובד ציבור, נקבע כי מעשיו של המשיב, סוהר, איש מערכת אכיפת החוק, חמורים, והוא הפר באופן חוזר ונשנה את החוק והכללים שעל אכיפתם הוא מופקד, ועבור בצע כסף הבריה לאסירים פריטים אסורים. צוין כי אין מדובר במעידה חד פעמית אלא בשמונה מקרים נפרדים של הברחת פריטים לשלושה אסירים שונים, אחד מהם באגף סגור, על פני תקופה של יותר משנתיים, והפריטים היו גם בעלי פוטנציאל נזק ממשי, משקאות אלכוהוליים, תחליפי סם וטלפון סלולרי. נקבע כי מתחם הענישה שקבע בית המשפט המחוזי אינו הולם, וכן כי לא היה מקום לרדת אל מתחת למתחם משיקול שיקום. עונשו של המשיב הועמד על 12 חודשי מאסר לריצוי בפועל, וזאת בהתחשב בהלכה שאין דרכה של ערכאת הערעור למצות את הדין עם הנאשם.

מדובר בנסיבות חמורות יותר מעניינו של הנאשם כאן, מעשים מרובים יותר, אל מול מספר אסירים גדול יותר, עם פריטים שונים ובעלי פוטנציאל נזק חמור יותר, ומדובר בפרק זמן ארוך יותר משמעותית.

ע"פ 9598/16 קטיש נ' מ"י (13.7.2017) (אליו הפנו ב"כ המאשימה). המערער אשר היה סוהר הורשע על פי הודאתו בכתב אישום הכולל 4 אישומים, על פי האישום הראשון, הגם שבתחילה סירב המערער להצעת אסיר לשוחד כספי תמורת החדרת חפצים אסורים וסם מסוכן אל תוך כותלי בית הסוהר, משנקט האסיר בלשון של איום כי מוטב למערער לשתף עימו פעולה שמא יגרמו לו "מצבים לא נעימים" הוא הסכים להצעה, והשניים קשרו קשר לביצוע פשע. המערער הורשע במסגרת 4 האישומים בביצוע עבירת קשירת קשר לפשע, שלוש עבירות קבלת שוחד על עובד ציבור, שלוש עבירות אספקת סם מסוכן, עבירת ניסיון לאספקת סם מסוכן, ו- 4 עבירות של הכנסה והחזקה של חפץ אסור מסוכן לבית הסוהר. נקבע מתחם עונש הולם בין 20 ל- 54 חודשים, והוטל עונש מאסר בפועל של 18 חודשים, לאחר שנקבע כי יש הצדקה לסטייה קלה לקולא ממתחם העונש ההולם. הערעור נדחה.

גם כאן מדובר במספר אירועים רב יותר, מספר עבירות גדול יותר, והעברות של סמים וקבלת כספים בהיקפים גדולים יותר.

ע"פ 8758/15 כרמל נ' מ"י (23.3.2016) (אליו הפנתה ב"כ הנאשם). המערער ניצל תפקידו כקצין מתנדבים במשמר הגבול וקיבל מאזרחים שוחד בחמישה מקרים בתמורה להבטחה שיסגור תיקים פלילים כנגדם, או בתמורה להבטחה שינפיק אישורי כניסה לישראל. מדובר היה בחמישה אישומים, והמערער הורשע בחמש עבירות שוחד, ובעבירת מרמה והפרת אמונים. בגזר הדין נקבע מתחם עונש הולם בין שנה לארבע שנות מאסר, והוטל עונש הכולל 18 חודשי מאסר בפועל.



הערעור נדחה, ונקבע כי עניינו של המערער אינו חורג ממדיניות הענישה, תוך שבפסק הדין מפורטת ענישה אשר הוטלה בעניינים אחרים, באחד מאסר בפועל ל- 18 חודשים בגין 6 עבירות שוחד, בשני מאסר בפועל לתקופה של 15 חודשים בגין 5 מעשי שוחד, ובאחד נוסף מאסר בפועל לתקופה של 18 חודשים, לאחר התחשבות בשיקולים מיוחדים לקולא, בגין 10 עבירות שוחד.

גם כאן מדובר במספר עבירות רב יותר מבעניינו של הנאשם, ובסכומים ונסיבות אשר יש בהם חומרה העולה על עניינו של הנאשם.

רע"פ 4184/15 **מירוות מח'ול בקלה נ' מ"י** (18.6.2015) - הורשעה המערערת בעבירות של לקיחת שוחד, קבלת דבר במרמה והפרת אמונים, כאשר בעודה עובדת כפקידה באגף השומה והגביה בעירייה, פעלה להפחתה ו"העלמה" של חובות ארנונה לתושבים בסכום מצטבר של ₪ 777,268 וקיבלה תמורה כספית לפעולותיה בסכום מצטבר של 125,000 ש"ח. ביהמ"ש השלום הטיל עליה 5 חודשי מאסר ואלו הוחמרו ל-11 חודשי מאסר במסגרת ערעור לביהמ"ש המחוזי. ביהמ"ש העליון דחה את בקשת רשות הערעור וקבע כי אין מדובר בסטייה קיצונית בענישה, מה גם שהינו בטווח שהוסכם בהסדר הטיעון.

רע"פ 3352/06 **אליעזר בוזגלו נ' מ"י** (12.6.2008) - הורשע המערער בעבירות שוחד כאשר בהיותו פקח עירוני קיבל סכומי כסף של 1,000 דולר מדי חודש בתמורה לסיוע למכון ליווי מפני פעילות משטרתית, במשך כ- 8 חודשים, והוטלו עליו 6 חודשי מאסר בעבודות שירות. הערעור ובקשת רשות הערעור נדחו.

רע"פ 6916/06 **ארמון אטיאס נ' מ"י** (29.10.2007) - הורשע המערער בעבירות שוחד מרמה והפרת אמונים כאשר בהיותו מנהל במחלקת הבניה בעירייה, קיבל כספים מלקוחות לקידום ענייניהם במחלקה וקידום טיפול בלקוחות אשר היו שייכים לבנו, והוטלו עליו 7 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט עליון הדגיש כי מדובר בעבירה שלרוב למבצעה אין הרשעות קודמות, יש חשיבות לשיקולי הרתעה, והערעור נדחה.

מכל האמור, ניתן ללמוד כי הענישה הנוהגת בעבירות שוחד, כוללת מנעד הקשור במספר העבירות ובנסיבות הביצוע.

לאור חומרת העבירות, העובדה שאין מדובר במקרה יחיד, ולאור תפקידו של הנאשם אשר במסגרת ביצוע העבירות הוא הפר את האמון אשר ניתן בו במסגרתו, סבורני, כי אלמלא המשקל אשר יש לתת לסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירות, צריך היה מתחם העונש ההולם להתחיל ברף של 12 חודשי מאסר בפועל.

ואולם, כאמור לעיל, יש להביא במסגרת השיקולים, לאור סעיף 40(א)ט(5) לחוק העונשין, את האיומים אשר הופנו כנגד הנאשם. הנאשם כמה פעמים סירב, ואיומים אלו היו איומים שלא היו אך כלליים, אלא התייחסו באופן ספציפי לנאשם, לבתו שבגן הילדים ולרכושו, תוך שברור כי המאיים אכן יודע את הפרטים שהזכיר. מנגד, המשקל אשר יש לתת לאיום זה צריך להיות מידתי, הואיל והנאשם יכול היה לנקוט באמצעים אחרים, כפי שמצופה ממנו במסגרת מילוי תפקידו.



מכל האמור, אני מוצא כי מתחם העונש ההולם לעבירות אשר ביצע הנאשם, בנסיבות ביצוען, כולל מאסר בפועל בין 9 ל - 30 חודשים, וברף התחתון יכול המאסר להיות מרוצה על דרך של עבודות שירות.

תסקירי שירות המבחן

12. הוגשו שני תסקירי שירות מבחן, אשר יפורטו להלן בתמצית בלבד, בשל צנעת הפרט.

התסקיר הראשון מפרט את נסיבותיו האישיות והמשפחתיות של הנאשם, שהינו נשוי ואב לילדה, שירת שירות צבאי מלא, מחצית מהשירות בתפקיד לוחם והמחצית השנייה כטבח על מנת לעבוד ולסייע כלכלית לביתו. הנאשם תיאר נסיבות אישיות ומשפחתיות בילדותו הכוללות אלימות האב.

צוין כי הנאשם נעדר עבר פלילי. הוא מודה ולוקח אחריות, ומציין כי האסיר אשר מופיע בכתב האישום שיתף אותו כי הוא יודע עליו פרטים אישיים ומשפחתיים, ופירט פרטים אשר עוררו בנאשם חשש ותחושת חוסר מוגנות על חייו וחיי משפחתו, ואותו אסיר ביקש ממנו להכניס עבורו סמים לכלא, ובשל החשש לבני משפחתו, עשה כבקשתו של האסיר מספר פעמים כמתואר בכתב האישום.

הנאשם שיתף את שירות המבחן כי החליט שלא לפנות לקצין המודיעין, מחשש כי הדבר יתגלה לאסירים אשר עלולים היו לממש את איומיהם לפגיעה במשפחתו.

הנאשם תיאר לשירות המבחן והבין את חומרת מעשיו והשלכותיהם, ושיתף בתחושות הבושה שהוא חש כתוצאה מבחירותיו, בנוסף לתחושות של חוסר אמון במערכת בה עבד.

שירות המבחן התרשם מהבעת החרטה של הנאשם מהבנתו את חומרת מעשיו והפגיעה בו, באחרים ובמערכת בה עבד, וכי ההליך הפלילי הנוכחי מהווה עבורו גורם הרתעה, בושה ואכזבה רבה.

שירות המבחן ראה לנכון לאפשר לנאשם הזדמנות להשתלב בתהליך טיפולי בקבוצה המיועדת לעוברי חוק בתחום המרמה, על מנת לצמצם את רמת הסיכון הנשקפת מאופי עבירתו, והמליץ על דחיית הדיון בחודשיים במהלכם הנאשם יחל שילובו בקבוצה, ולאחר מכן יוגש תסקיר משלים.

בתסקיר השני מיום 17.1.21, מתאר שירות המבחן כי במהלך תקופת הדחייה עמד בקשר רציף עם הנאשם, ולאור תפוסה מלאה בקבוצה אליה הוא מיועד, טרם שולב בה, ועל כן הגיע למפגש פרטני אצל קצינת המבחן המנחה את הקבוצה, ומהשיחה עלה כי הוא עסוק בהשלכות העתידיות של גזר הדין ומתקשה בשלב זה להתפנות רגשית להליך קבוצתי, על אף רצונו בכך.



עם זאת, שירות המבחן מעריך כי כאשר הנאשם יהיה בוודאות לגבי גזר דינו, הוא יוכל להתפנות ולערוך התבוננות פנימית מעמיקה בחלקיו אשר יסייעו לו בהבנת המניעים להתנהגותו ולשינוייה.

ביחס לענישה, מעריך שירות המבחן כי הטלת מאסר בפועל הינה ענישה אשר תוביל למחרים נוספים עבור הנאשם, בעיקר אישיים ורגשיים, בייחוד לאחר שהוא שימש כסוהר וכעת מוצא עצמו בצידו השני, כאסיר.

שירות המבחן סבר כי לצורך הפניית הנאשם לתהליך טיפולי נכון כי תוטל על הנאשם ענישה אשר לאחריה ייתכן ויפחת הלחץ וחוסר הוודאות בו הנאשם שוהה, לאור זאת ממליץ שירות המבחן על הטלת צו מבחן לתקופה של שנה, במהלכה ישולב הנאשם בטיפול, ולאור חומרת העבירה, ממליץ שירות המבחן על ענישה של מאסר בדרך של עבודות שירות.

הענישה

13. הנאשם יליד 1985, נעדר עבר פלילי. התמונה העולה מתסקירי שירות המבחן הינה של מי אשר ניהל אורח חיים נורמטיבי. הנאשם מקבל אחריות מלאה.

בדבריו לשירות המבחן ציין הנאשם את החשש ותחושת חוסר המוגנות על חייו וחיי משפחתו, אשר עוררו בו הדברים שנאמרו ע"י האסיר, אשר אמר שהוא יודע עליו פרטים אישיים ומשפחתיים, והדגיש את החשש לבני משפחתו.

הנאשם הוסיף בדבריו לשירות המבחן כי החליט שלא לפנות לקצין המודיעין מחשש כי הדבר יתגלה לאסירים העלולים לממש את איומיהם לפגיעה במשפחתו.

שירות המבחן התרשם מהבעת החרטה של הנאשם, ומהבנתו את חומרת מעשיו.

שירות המבחן המליץ על הטלת צו מבחן לשנה, ועל ענישה בדרך של מאסר בעבודות שירות.

בעבירות אלו יש לתת משקל להרתעת הרבים. מתן המשקל לשיקול זה משמעותו הינה כי על הענישה להיות מעל הרף התחתון, ואולם זאת לאחר שנשקל מלוא מכלול הנסיבות ונשקלים מלוא שיקולי הענישה.

לאחר שנבחנו טענות הצדדים, וכלל הנסיבות והנתונים דלעיל, אני מוצא לנכון שלא להחמיר עם הנאשם מעל הרף התחתון של המתחם.

אני מוצא לנכון לתת משקל לנסיבות האישיות של הנאשם, העולות מתסקירי שירות המבחן, כמפורט לעיל, לעולה



מהמוצגים אשר הוגשו נ/1 ונ/2, אשר הינם תעודות הצטיינות ותעודות הערכה על תפקודו ועל מעשה שעשה במהלך עבודתו, ואשר בזכות מקצועיותו ונחישותו, סוכל ניסיון פגיעה עצמית של אסיר.

לצד זאת, ובשים לב לכך שמדובר בעבירות אשר כללו קבלת תמורה, יש להטיל קנס.

בנוסף, בהתאם להמלצת שירות המבחן, יוטל על הנאשם צו מבחן למשך שנה.

הוגשה חוות דעת ממונה חיובית.

14. אשר על כן אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

מאסר בעבודות שירות - מאסר בפועל לתקופה של 9 חודשים. תקופת מאסרו תרוצה בדרך של עבודות שירות בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות שירות. הובהרה לנאשם חובתו לבצע את עבודות השירות, ובמידה שלא יעשה כן ניתן יהיה להמיר בעונש מאסר בפועל, וכך גם יוכל הממונה לפי שיקול דעתו, היה וימצא קיומה של עילה לכך.

הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי עבודות השירות ביום 11.4.22, כאמור בחוות דעת הממונה.

מאסר על תנאי - מאסר על תנאי לתקופה של 9 חודשים. הנאשם יישא בעונש זה אם בתקופה של שלוש שנים מהיום יעבור על עבירה נוספת לפיה הורשע.

צו מבחן - ניתן בזה צו מבחן לתקופה של 12 חודשים כלפי הנאשם. הנני מחייב את הנאשם לשתף פעולה עם שירות המבחן, הכל על פי הנחיות שירות המבחן. מובהר לנאשם כי באם לא יקיים צו זה ניתן יהיה לחזור ולדון מחדש בשאלת העונש.

קנס - קנס בסך 10,000 ש"ח או מאסר למשך 50 ימים תחתיו; הקנס ישולם ב- 10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים. התשלום הראשון ישולם בתוך 30 יום מהיום ויתר התשלומים מידי 30 יום לאחר מכן.

זכות ערעור בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ח אדר ב' תשפ"ב, 31 מרץ 2022, במעמד הצדדים.